

Suits, kam patīk izaicinājumi

Savas dzimtas sakņu izzinātājs, divu grāmatu autors, pārgalvīgs ceļotājs, pārdrošu ideju realizētājs, uzņēmējs, kooperatīvās sabiedrības *Mežsaimnieks* dibinātājs un vadītājs, suitu kultūrtelpas popularizētājs, deputāts, bijušais Alsunga novada domes priekšsēdis – tādās un vēl daudzās citās lomās sevi apliecinājis alsundznieks GRIGORIJS ROZENTĀLS.

Dīķenieki, kur dzīvojat, ir jūsu dzimtas mājas.

Jā. No mammas puses esmu suits. Esmu aizracies līdz tūkstoš septiņsimtajiem gadiem. Viņi visi ir dzīvojuši suitos, un pēdējos 200 gados tālāk par četriem kilometriem no *Dīķeniekiem* neesam pārvietojušies. Iepriekš senči dzīvojuši *Zundās* tepat netālu pie Pilsezera. Viņi bija kalpu cilvēki, ne saimnieki tajās mājās. Kopš 1862. gada esam *Dīķeniekos*. Visi esam lasījuši brāļu Reiņa un Matīsa Kaudziņu *Mērnīku laikus*, kad dažs dabūja smuko kalniņu, dažs kādu citu zemes nomas gabaliņu. Tādā veidā arī mans vecvecitēvs te dabūja zemi un uzcēla mājiņu. Tad bija pāreja no kļaušu nomas uz naudas nomu. Šī teritorija piederēja Blintenes muižai. No tēva puses vēsturi neesmu pētījis, bet zinu, ka dzimta nāk no Zaporožjes kazakiem. Pirms 350 gadiem bija tāds Zaporožjes kazaks Ivans Galagans. Viņam bija trīs dēli. Divi no viņiem kļuva par kazaku pulkvežiem. Vienam Pēteris I iedeva grāfa titulu. Līdz ar to viens no tiem zariem kļuva par ļoti turīgiem cilvēkiem. Viņiem Ukrainā netālu no Kijevas ir milzīga Galaganu muiža. Ukrainas Nacionālajai bankai ir sudraba monētu kolekcijas sērija ievērojamākajām dzimtām, un viena monēta ir izdota Galaganu dzimtai. Es neesmu ar to zaru saistīts, bet dzimtas pārstāvis esmu, un mans vārds Grigorijs man dots, jo nosauca mana ukraiņu vectēva vārdā.

Kā jūsu vecāki sastapās?

Vectēvs bija zemūdenes komandiera vietnieks, aizgāja bojā Barenca jūrā Murmanskā Otrā pasaules karā. Mans tēvs arī dienēja uz zemūdenēm un Liepājā satikās ar manu mammu. Mamma aizbrauca tēvam līdzī uz Ukrainu, es piedzimu tur. Atgriezāmieš, un mana bērnība pagāja *Dīķeniekos*. Vecāki dzīvoja Talsos, Salaspilī, bet es līdz skolas vecumam pie vecvecākiem. Man ir māsas Dina un Rīta. Viena tagad dzīvo Ogrē, otra Ķekavā. Tēvs palīdzēja būvēt Rīgas hidroelektrostaciju, par to saņēma Rīgā dzīvokli, un 1. klasē sāku iet Rīgā 64. vidusskolā. Bet brīvlaikos, brīvdienās dzīvoju *Dīķeniekos*. Arī vēlāk, kad strādāju, brīvdienās braucu uz šejieni. Man tas vienmēr šķita svarīgi. Mēdzu jokot, ka tas vienā dzīvē man ļauj nodzīvot divas dzīves: vienu lietišķu Rīgā, birojā, un otru šeit, mierā un klusumā.

Kur mācījāties tālāk?

Pēc astotās klases mācījos Kandasovs sovhoztehnikumā. Skolu

2019. gadā, atklājot kooperatīva *Mežsaimnieks* Alsungas biroja plāksni.

Grigorijs 2018. gadā meža apsaimniekošanas pieredzes apmaiņas braucienā Slovēnijā pie milzīga izmēra egļu balķiem.

pabeidzu, bet savu mašīnu nerenovēju. Tad divus gadus biju Ukrainā, Karpatu kalnos armijā. Dienēju Valsts drošības komitejas valdības sakaru vienībā.

Par izglītību jāsaka tā: maniem Ukrainas senčiem bija cilvēki ar augstāko izglītību, bet es dzīvoju šeit, un manos suitu senčos nevienam nav augstākās izglītības. Mans vecvecitēvs nemācēja rakstīt. Esmu nokopējis Valsts vēstures arhīvā dokumentu, kur 1880. gados vecvecitēvs parakstījis ar trim krustiņiem. Ir saglabājusies zemesgrāmata no 1912. gada, kurā tajā vietā, kur jāparakstās zemniekam, kurš izpircis zemi, ir ieraksts, ka tādēļ, ka viņš nav mācējis parakstīties, viņa vietā to izdarījis kāds cits. Mana vecāmamma bija gājusi vienu gadu Basu skolā, vecaispaps – trīs gadus. Mamma Liepājā beidza mākslas skolu.

Tā kā dzīvoju starp cilvēkiem, kuri īpaši uz izglītību nevirzīja, pašam bija jāizdomā, kā caur visādiem mēģinājumiem līdz tai nonākt.

Tas bija 90. gadu pats sākums. Iestājos Latvijas Universitātē vakara nodaļā studēt vadības zinības, bet pēc gada sapratu, ka nekas labs tur nebūs. Tad sāku dienas nodaļā mācīties ekonomiku, kas tajā laikā bija citādāka nekā tagad. Man bija pārliecība, ka mācītais nekam neder, sāku domāt, kā tikt mācīties ārpus Padomju Savienības. Ar ārzemju latviešu atbalstu dabūju stipendiju un vienu vasaru mācījos Džordžtaunas universitātē Vašingtonā – vienā no pasaules labākajām augstskolām, tā bija fantastiska pieredze. Tur mācījos ekonomiku un politiku.

Vai jums bija tik labas angļu valodas zināšanas?

Nē, no sākuma gāja grūti. Skolā likās, ka nav nepieciešamības to mācīties, jo neredzēju, kur to pēc tam varēšu izmantot. Atgriežoties

no armijas, varbūt vārdus 20 angļiski zināju. Kad sapratu, ka gribu mācīties ārpus Latvijas, izgāju piecu nedēļu intensīvos kursus un turpināju mācīties patstāvīgi. Biju izvirzījis mērķi, ka dienā vismaz piecas, desmit minūtes veltu angļu valodai. Mācījos vārdiņus, rakstīju uz lapām, līmēju uz sienas. Pāris kilometru no mājām ir Pinka ezers. Vienu vasaru paņēmu telti, visu, kas man bija pieejams, kur bija kas rakstīts angļiski, ieskaitot toreiz kioskos nopērkamo Lielbritānijas Komunistiskās partijas laikrakstu *Morning Star*. Pa radio varēju dzirdēt *Moscow News*. Es gribēju, lai ir tāda vide, kur ir tikai radio, angļu teksti, vārdniņa: strādāju ar tekstiem, mācos vārdiņus, ko nesa-protu. Tā mēnesi peldējos, atpūtos un mācījos valodu.

Rudenī dabūju otru stipendiju, lai gadu studētu biznesa skolā

Viskonsinas universitātē. Pēc tam bija iespēja turpināt studijas vēl vienu gadu.

Kas ir būtiskākais, ko guvāt no Amerikas pieredzes?

Mana pirmā Amerikas pieredze bija gadu pirms studijām. Bija programma, kurā varēja braukt uz Ameriku trīs mēnešus strādāt. Lauku atpūtas vietā bija jāpasniedz ēdiens un jānovāc trauki. Aizlidoju uz Ņujorku. Bija pašam jāatrod viesnīca, nākamajā dienā jāatrod autobuss, jāaizbrauc uz citu pilsētu, kur sagaidīja. Vide bija tik atšķirīga no iepriekš redzētās! Man tas bija kultūrsokas. Līdzī man bija 20 dolāri, ko biju sakrājis. Man pienāca klāt melnādainais un jautāja, vai vajag palīdzēt. Teicu, ka vajag, lai parāda, kur ir mans autobuss. Parādīja un prasīja, lai samaksāju par pakalpojumu. Vīrs izskatījās agresīvs, bet man bija tikai mana vienīgā 20 dolāru banknote. Atpirkos no viņa ar krievu rubļiem. Tajā laikā Ņujorka bija ļoti skarba vide. Kad studēju Džordžtaunā, biju

„Vadītajam ir jāspēj tikt galā ar atbildību un ar to, ka rodas nedraugi.”

„Dzimtas vēstures pētīšana ir ļoti aizraujošs process. Tā sajūta līdzinās, kā zeltu meklējot. Kad atrod kādu jaunu faktu, kas kā puzzles gabaliņš ieliekas kopainā, ir milzīgs gandarījums,” saka Grigorijs Rozentāls, sēžot *Dīķenieku*, savas dzimtas māju, pagalmā.